

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

••• Egyes lappéldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. •••

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

Javítsuk az adminisztrációt.

Szentes, 1892. aug. 20.

A városi adminisztráció javítása kétségek nélkül kell, hogy első sorban képezze mindenütt a városi képviselők legfőbb gondolkodásának tárgyát.

Közigazgatási törvényt nem alkothat évente a törvényhozó testület. Olykor évtizedek telnek el, míg egy — egy ily törvény országos módosításának szüksége — mint most is — bekövetkezik. De ezen közben a kor meg nem áll, halad előre a maga örök útján és vele lépést tart a fokozatos fejlődés.

Különösen a községi háztartásban tetszik ki e tétel igazsága. Hol részint a lakosság számarányának egyenletes növekedése, ezzel a közszükséglet többoldalú fejlődése úgy szólna évről-évre megköveteli, hogy itt vagy amott, egy vagy más ágazatban, a törvény keretén belül módosítsunk vagy bővítsünk valamit az adminisztráció gépezetének.

De különösen világosan bizonyítja ezt városunk adminisztrációja.

Mintegy másfél éve, hogy beláttuk, miszerint a régi statutum keretében a várost adminisztrálni: képtelenség.

TÁRKA.

Révész Julcsa.

Tisza-parti révész gyönyörű szép lánycsaj
Korsójával vizet hozni megyen a Tiszára:
»Ne menj édes lányom, jaj, ne menj ki lelkem,
Jaj ha neked bajod esne, hová kéne lennem!»

De Julcsa nem hallgat az anyja szavára,
Holdvilágos éjen megyen vizért a Tiszára —
Barna legény várja lent a fűzes-végen...
Ragyog a sok fényes csillag felettök az égen.

»Betyár leszek rózsám, mit az élet nekem!
Mergés házat, telket, aztán te lész feleségem»
Szerezta a vén fűz lombjait felette...
Hej, szép Julcsa azt a betyárt miért is szerette?

Sok legény jutott már a hóhér kezére,
Sok betyárnak szeretője maradt árván érte;
... Alig egy-két hónap hogy a multba merült:
A szép Julcsa szeretője bitófára került —

Tisza-parti révész gyönyörű szép lánycsaj
Korsójával vizet hozni megyen a Tiszára:
»Jaj, ne menj ki, lányom, jaj, ne menj ki lelkem,
Valami rossz balsejtelem úgy borzongat engem!»

De Julcsa nem hallgat az anyja szavára,
Korsójával vizet hozni megyen a Tiszára —
Lehajol a vízre... összecsap a hullám...
Elsimul a Tisza vize egy pillanat múltán.

Szűk volt már az a habitus nagyon az egyre növekedő, fejlődő, erőteljes duzzadó Szentesnek. Es hiába esett, hogy soron kívül itt egy második aljegyzői, amott egy számtisztvi vagy irnoki állást foltoztunk belé; hasztalan az is, hogy a nagyon kirívó meztelenségeket, a munkaerő hiányát napdijásokkal igyekeztünk jól-rosszul pótolni: be kelle végre látnunk, hogy mindez időlegesen elég jó ugyan, de a városi adminisztráció testén még is olyan koicon, amelytől előbb-utóbb meg kell azt szabadítani és új statútumban újra szervezni az egészet, kitölteni a hézagossá vált keretet felelősségre vonható, rendszeres tisztviselővel és a jövőben lehetőleg mellőzni a napdijas rendszert.

E szükség belátása eredményezte, hogy egy új szervezeti szabályzatot dolgoztunk ki amely ez idő szerint java részében már életbe is lépett.

Azonban, — ha figyelemmel olvassuk át ez új statútumot, ha e mellett kellő érzékkel bírnak az annak életbe lépte óta nyitl közgyűlésen vagy a tanácshoz beadott emlékiratokban történt felszólalások iránt, úgy akkor arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy vajmi silány munkát végeztünk az új statútumban, mert egyáltalán nem voltunk benne kellő tekintettel

a város ügyforgalmának állandó fejlődésére, sőt még a tényleges szükségletre sem, hogy az összes főágakat ennek megfelelően lássuk el a szükséges tisztviselő személyzettel.

Megéjtettük az új statútum értelmében a választásokat. Új tiszt állásokat rendszerezettünk, szapori tottuk a segédszemélyzetet és tettük mindent a szervezeti szabályrendelet módosítások hangoztatott elv alapján: hogy kiküszöböljük az adminisztráció gépezetéből a napdijasokat és minden szakra, minden munkára felelős tisztviselőket állítunk.

Ez elvhez képest, nyomban a választások után az volt a helyettes polgármester első dolga, hogy az összes napdijasokat elbocsátotta a város szolgálatából.

A h. polgármesteri intézkedést nem rosszaljuk. Csak az elvet emelte érvényre, mely az új statútum alkotására vezetett és csak ezen elv gyakorlati értékesítése mutathatta meg: vajon jó-e az új statútum? Megfelel-e a jó, gyors és megbízható adminisztráció feltételeinek? Képes-e a keretében kiegészített tisztikar a követelményeknek teljesen megfelelni a nélkül, hogy ebből a közjóra valami hátrány hátrálna?

A gyakorlati tapasztalat már ma,

Lefutott két csillag a csillagos égről —
Révész Julcsa ki is fogták a Tisza vizéből;
Két csillag futott le, de csak egy sirt ástak:
Hej, szép Julcsa, mért nem hittél jó anyád szavának!

G. Etelka.

A szerelem hatalma.

Ebészézés.

Menyasszony-látogatás.

A diófa alatt, mely mint egy bekerített városi kertecske fődísz, annak bal sarkában terjeszkedett, ágai egy részével áthatolva a szomszédos falra, míg lombja többi része a kert árnyékolta be, egy csillogó júniusi reggelen ifjú ember ült.

Csinos arca derűs volt, mint maga a nap s rátekinteni is gyönyörűség.

Kényelmesen hátradőlve a nádfonató székben, kurtaszárú pipájából bodor füstfelhők futt a légbé; üde piros ajkain, miket alig fedett be a csinos szöke bajusz, az elégtelenség mosolya játszott. Lábaik katona-nadrág, testét csinos szabású könnyű nyerselyemkabát fődte; a nyakkendő sötétvörös foulárdja, mely föl a hóhéhr inggallér borult és mely erőteljes arcának üdőségét előnyösen emelte, szintén házias pongyoláságáról tanúskodott.

Szemének tekintetét, dacára annak, olyan kíváncsian jártatta körül a kertben, mintha ezúttal látná azt először.

Ódon kis kertecske volt ez, minden stíl nélkül, annyi virággal, amennyi csak a kis négyszögterületen eltért, tarka színekben pompázó, ahogy azt csak isten keze szöheti és illatos, akár a mill-flór illatszer.

A kertet övező falak eltűntek az örökzöld kuszónövényzet és cserjék mögött, mikben dalos madarak ütöttek tanyát. Középpont egy szökőkút lövelte magásra kristályvizét, körülfogva rózsafakkal, miknek bimbói épp fakadoztak.

E kis körönd volt a tulajdonos főbüszkesége, bár nem kevesebbet tartott a sarkokról sem, amelyek mindenike egy-egy kényelmes pihenőül volt berendezve.

A diófával szemben eső sarkot egy mesterséges halom foglalta el, tetején csinos lécházacskaival, mely zöldelő vadszőlő-lombozatával az utcára nézve, a bennülőket elfödte ugyan az utcán járó-kelők kíváncsi tekintete elől, de azért pompás kilátást hagyott fenn a sétátere.

Hőféhér abrosszal terített asztal mutatta, hogy ott 4 tagú társaság reggelizett; most azonban már üresen álltak a székek és szor-

alig egy hónappal az új statutum életbe lépése után, azt mutatja, hogy alkotásunk fölöttébb hiányos.

Már a legutóbbi közgyűlésen előterjesztést tett az adóügyi tanácsnok, hogy — számtisztai mellől a napdíjasok elvonatván — ma az a személyzet, az ártéri adó és útdóval felszaporodott munkahalmaz mellett, képtelen a feladatának pontosan megfelelni. Egyelőre, bizonyos statisztikai munkálatok befejeztéig, meghagyatni kérte a napdíjasokat és jelezte, hogy legközelebb előterjesztést fog tenni, 4—5 segédszámtisztai állás rendszeresítése iránt, ami — ha szükséges — okvetlenül a statutum újabb módosítását kell hogy maga után vonja.

A városi birtoknyilvántartó hasonló szellemű előterjesztést intézett a tanáchoz. Előterjesztése szerint ő sem képes a felszaporodott munkát lelkiismeretes pontossággal, a mai személyzetével teljesíteni. Egy segédnyilvántartói és irnoki állás rendszeresítését kéri, határozottan jelezve, hogy az esetre, ha kívánása nem teljesül, elhárít magától minden felelősséget.

A rendőrségnél szintén érezhető a személyzet elégtelen volta.

A r a d i Kálmán rendőrfőkapitány emlékirat dolgozik, mely feloleli a városi adminisztráció minden ágának külön statisztikáját és bizonyítja, hogy milyen mostohán van, a munkával rendkívül aránytalanul megterhelt rendőrség tisztviselő személyzettel ellátva még akkor is, ha az új statutum rendelkezései már itt is életbe léptek.

Szóval: életbe se lép jól az új statutum, már is szemlátomást mutatkozik, hogy benne nem jó munkát végeztünk, nem voltunk eléggé körültekintők és koránt sem szüntettük meg a bajt gyökereiben.

Az új statutum keretében nem arányos a munkafelosztás s míg az adminisztráció egy-egy ágát túlon túl el-

láltunk munkaerővel, addig a másik ág ily kellő munkaerő nélkül szűkölködik.

Egyik nagy hátránya az új statutumnak az is, hogy p. a rendőrség körében az egyes rendőri tisztviselők hatáskörét nem írja szigorúan körül.

Az alkaptány hatásköre — e statutum értelmében — egyszerűen az, hogy — akadályoztatása esetén — a főkapitányt helyettesíti. Ez nem munkakör és a statutum illetén intézkedése mellett a munka óriás terhe a főkapitány nyakába szakad ugyan, de a mellett örökös zavarra is vezet.

Mert tényleg úgy áll a dolog, hogy a közönség túlnyomó része a rendőri tisztviselők hatáskörébe tekintében a legnagyobb tájékozatlanságban van. Sokan kihágási vagy cselédséggel az alkaptányhoz fordulnak, aki panaszkodat felveszi, abban intézkedik: ez pedig mindég az eljárás egységes voltának rovására esik.

E bajon mulhatatlan és mielőbb segíteni kell és segíteni is lehet olyformán, hogy a főkapitány külön a rendőrség részére egy szolgálati szabályzatot dolgoz ki, amelyben minden rendőri tisztviselő hatásköre szigorúan körvonaloztassék és melyet a városi közgyűlés elé terjeszt jóváhagyás végett. E szolgálati szabályzat mellett az alkaptány mindenestre helyettese a főkapitánynak, de ezenfelül határozottan körülírt munkakörrel bír úgy ő, mint a rendőrbiztos és köteles az ezen munkakörébe eső ügyeket önállóan, saját felelősségére elintézni.

Az aránytalan munka-beosztás más példáját a pénzkezelő tisztviselőknél látjuk.

Az adópénztár eddig p. kizárólag az állami és közpénzügyi adókezelést teljesítette. Segédszemélyzete volt 4 számtiszt és ezek mindenike mellett egy napdíjas.

Ma e pénztár keretében óriás mértékben felszaporodott a munka. Hozzá van utalva az útdó kirovása

és beszedése és az ártéri adó beszedése is.

Dacára ennek, igaz, hogy az új statutum itt egy pénztári tiszt és egy 5-ik számtisztai állást rendszeresített, azaz 2 rendszeres tisztviselővel szaporította a felelősséggel tartozó személyzetet, de ez ellenében elvont onnan 5 napdíjast, kiknek mindenike megtalálta a dolgát akkor is, mikor e hivatal még sem útdó, sem ártéri adókezeléssel nem foglalkozott.

Hogy az adóügyi tanácsnok mellé az új statutum egy adótisztart rendelt: ez nem eshet az adópénztári és számtisztai tisztviselő könnyebbégére, mert ezen állás rendszeresítésével csak a mondott tanácsnok mellett eddig is alkalmazásban volt napdíjas állása cserélődött át felelősséggel tartozó rendszeres tisztai állássá.

Ellenben, ami által az adóügyi osztály túlon túl megterhelhetett, ez a közpénztári tisztviselőnek könnyebbégére vált.

És tényleg, e pénztári tisztviselő munkaköre ma oda redukálódott, hogy minden teendő tisztán az adminisztrációs kiadások és bevételek eszközlésében, alapok kezelésében áll. Ezenkívül csupán a városi különböző javadalmak: fogyasztási és italmérségi illeték jövedelmeit bevételezi naponta.

Nem állítjuk, hogy e pénztári tisztviselő saját mai ügykörében elég munkát nem talál. De bizonyos az, hogy párosítva a javadalmak kezelésével, — itt viszont munkaerő megtakarítás lehetséges.

Mert ma úgy áll a dolog, hogy bizonyosra vehetjük, miszerint a fogyasztási és italmérségi javadalmak kezelése a jövőben is a városra fog hárulni.

Tapasztalás igazolja, hogy a kincstár, ha kedve szerint bérbe adni nem tudja a javadalmakat, kezelésüket a városra utalja és így szükségképen gondoskodniuk kell arról, hogy e kezelést is mindenkor teljes felelősséggel

gog kezeskék rakosgatták a tányérokat, csészéket egy lapos kosárkába.

E kezeskék egy bájos leánykáié, aki szorgoskodása dacára olykor kémlő tekintetet vetett — de nem az útcára.

Vidáman mosolygó szeméi untalan a diófa felé tekintettek. Most egy tálcára rakta a cukordobozt, tejeskannát és kenyérgoszarát, aztán könnyű terhével lefelé haladt a lépcsőkön.

— Végre! kiáltá a fiatal ember, karjait ültőhelyében kitarva; végre hát előkerülsz?

A leányka megállt egy pillanatra a keskeny kerti ösvényen; gesztenyebarna hajával aranyos napsugár játszadozott. Aztán könnyed léptekkel, a nélkül, hogy az ölélsre tárt karokról egy futó fejbölgintáson kívül egyébként tudomást venne, haladt a lakóház felé, amely halványpiros falával és zöld, redőnyű ablakaival épp olyan üdén nézett ki akár a virággyak körülötte.

Két perc múlva visszatért, fehér kötenytél kezével összefogva, jobbájában egy porcellánlalt tartott és kacagott a várakozó ifjú felé, miközben két bájos gödröcske képződött arcán; két gödröcske, mely bizonyára az ifjú szívének szerelmi verme volt.

Pár pillanatig túrté az ifjú szenvedélyes mátkacsókjait; aztán mint furge mokus siklott ki karjai közül, leült az asztalka mellé és a kötényében hozott zöld borsót kezdte a tábla hántani.

— Édes anyóka! szóló az ifjú, a karesú ujjak szorgos munkáját szemlélve. Hát ezt szabad látnom, miért nem a csésze mosogatást is?

— Borsóhüvely törésével nem kerül cserélp.

Pajkos mosolya olyan gyors mozdulatra ingerelte az ifjút, hogy a tál feldől.

— Látod!

— Ej, hagyj azt. Reám tekints és ne az öledben levő borsóra.

— És kezeimet öibe tegyem? Nos, miután te is feladatad foglalkozásodat — papa a reggeli pipázást igen fontos foglalkozásnak mondja — hát követem példádát. Hallga', a veresbegy!

Mindketten hallgatóztak. A gyermekeskék korának édes érzése fogta el szíveiket, sugárzó tekintetük kereszteződött.

— Mily boldog vagyok, hogy itt élvezem a napfényt! Ugy-e hogy szép ez a mi kertecskénk?

— Csudaszép! Tudod-e, édes, hogy az esős napot se engedem korholni. És ha itteltem egész ideje alatt jégeső szakad is, mi közünk hozzá. Hogy atyád meghitt ittlakásra: az úr Isten fizesse meg e jószágát mindörökké!

— Hiszen ez természetes volt; felelt a leányka ártatlanul.

Jegyse esendesen mosolygott. Nővére menyasszonyságára gondolt, amikor náluk minden lehető dolog »nem illette. Jövendőbeli ipa és napja, beleszámítva a szolgaszemélyzetüket és lakóházukat is, kissé ódonok, elmaradottak voltak, ez tagadhatatlan. De mikor ennek annyi kellemes oldala volt.

— Hát tetszik neked nálunk? Őszintén szólva, kissé aggódtam. Ti városiak úgy el vagytok kényesztetve. Csakugyan mindennel meg vagy elégedve?

— Mindennel, mióta túlestünk a mátkalátogatásodon.

A leányka arcán ismét előtűnt a két gödröcske.

— Még nem estünk túl rajtuk. Sőt ellenkezésképp, épp ma akartam ajánlani, hogy e szép napot az utolsó és legfontosabbra használjuk fel. Legjobb barátom kissé távol lakik tőlünk, ezért halasztottam el az utat az

gel tartozó, rendszeresített tisztviselők végezzék.

Ma nem így van.

A közpénztári tisztség ma csupán a hozzája e javadalmakból naponként beutalt összegekről felelős: minden egyéb, e javadalmak kezelésével összekötött teendő a felelősségen kívül esik és olyan egyének kezében van, akiket — fegyelmileg, felelősségre nem vonhatunk.

A javadalmak tulajdoképeni kezelése kívül esik minden ellenőrzésen. Egyébként is anomália, hogy a felügyeletet itt az ügyészség gyakorolja, tehát az a tisztviselő, mely tulajdonképen jogi véleményt volna hivatva mondani a felügyelet tekintetében is felmerülhet esetekben.

Mind-e visszásságon gyökeresen és mielőbb kell segíteni. A javadalmak kezelését közvetlenül össze kell kötni a közpénztári tisztséggel, mi által, azonfölül hogy e munka egyöntetűbb is lesz és felelősséggel tartozó tisztviselők által is teljesítetik: még anyagi megtakarítást is érhetünk el.

A közpénztári ellenőr — mai munkaköre mellett — bizvást végzeteti a javadalmi ügyek könyvelését, bárcakiállítását és a befizetések közvetlenül a közpénztárnál eszközölhetők, mi által fölöslegessé válik az, hogy e tisztség a javadalmak mai kezelőivel nap-napra leszámoljon.

Ezenkívül beszűntethetőnek tartjuk, sőt mai alakjában tarthatatlannak is, a javadalom-kezelőségégnél ma fennálló két napbiztosi állást, mert fegyelmileg — ma — ezek sem vonhatók felelősségre.

Ezek helyett a felügyelők fölé egy főfelügyelőt kell állítani. Rendszeresített tisztviselőt, aki óvadékat tegyen le és statutumszerűen felelősséggel tartozzék.

Itt tehát két fölösleges állás szüntethető be, ami évi 1000 frt körüli megtakarítást eredményez, mely ösz-

esős napokon. Mert ugyan ki kell magadat e látogatásra csipned.

— Még egy barát! kiáltja az ifjú völgyén rémülten; és a legjobb. Talán valami különös emberfia, hogy e legjobbról eddig egy árva szócskával sem emlékezett meg? Es kicsipjem magamat? Még csinosabb legyenek, mint vagyok?

— Teljes katonai dísz, csakó és deréköv! kérte a leánya ünnepélyesen.

Az ifjú kacagott.

— Gyermekek! talán valami magasrangú főlebbvalóm e barátod? Csakót, isten neki; — de derékövet, azt lehetetlen! Azt csak szolgálatban szabad viselni.

Araja e szavak hallatára olyan kétségbeesve tekintett reá, mintha élte minden reményét semmisítette volna meg.

— De én megígértem; a deréköv olyan jól áll neked!

Aztán egyszerre sugárzóra vált imént elborult arca.

— Tudod mit? — mondá. A derékövet selyempapírba göngyöltetve én viszem magammal, aztán kint az ajtó előtt derékod körül fűzöd. Óh, tedd meg ezt, édes!

(Folyt. köv.)

szeggel aztán másfelől lehet a munkaerő hiányát pótolni.

Szükséges ezenkívül, hogy az egész javadalomkezelés, mint a város gazdasági ügye, közvetlenül a gazdasági tanácsnok felügyelete alá helyeztessék, vagyis, az adminisztráció ezen ügyégre az ő hatáskörébe osztassék be, kivonatván egyúttal az ügyészség felügyelete alól.

Megköveteli ezt az adminisztráció tisztasága, jósága, a helyes munkabeosztás, de a város anyagi érdeke is. Mert elég súlyos a teher az adófizető polgárokon ma is; bizonyos ügyköröknél alig lesz lehetséges a személyzet szaporítását mellőzni: kell tehát, hogy viszont megtakarítást eszközöljünk, ahol ez az ügykezelés pontosságának hátránya nélkül eszközölhető, megszüntessünk olyan — ma a szervezeti szabályzatban helyet sem fogó, tehát felelősséggel nem tartozó állásokat, amelyekre semmi szükség sincsen.

Es az áldatlan helyi tusák helyett mindenestre áldásosabb a közjóra, ha az adminisztráció illetén javításán fáradozunk.

A tápéi mandátum Az ellenzéki lapokat egyre élénken foglalkoztatja a tápéi választás sorsa.

Szegedről vadnál is vadabb hírek röppennek világga, melyek jórészt arról szólnak, hogy milyen elkeseredést szül a kerületben a katonabeszállásolás.

Közbe persze, nagyképekűdöz frázisok is esnek, hogy a megye urai mennyire félnek Simától és hogy ezért folytatnak ellene küzdelmet.

Mi kezdettől fogva azt vallottuk és az is felel meg az igazságnak, hogy a megye urai a tisztesség küzdelmét vívják itt a tisztességtelenség ellen és e küzdelem foly a kerület szabadalvupárti választópolgárai részéről is.

A katonaságra és egyebekre nézve a következő értesülést kapjuk a kerületből:

»Ami a kerületben elszállásolt katonaságot illeti, Kelemen dr. járási főszolgabíró három nap alatt beutazta a járás összes községeit s miután személyes meggyőződést szerzett arról, hogy a rend fegyveres erő nélkül is fönnttartható, tegnap délután sürögnyögött a megyei alispánnak, hogy ez intézkedjék a rekvirált katonaság visszavonása iránt.

A nép különben nagyon is összesbarátkozott a huszárokkal, elannyira, hogy például tegnap a dorosmai közgyűlés egyhangúlag (a király születésnapja mai évfordulója alkalmából) fejenkint egy-egy félliter bort szavazott meg a huszároknak.

Még egy megjegyzésünk van. A »Szegedi Napló« két nap előtti számában megjelent Babó Emil ország. képviselőtől egy nyílt levél, amelyben a tápéi választás iniciatívájából kijelenti, hogy az ellenzék választási küzdelmeihez nem reflektál a kormány segítségére.

Hát hiszen, ha jól tudjuk, ezt illetékes helyről nem is ajánlották föl a szeged-tápéi egyesült ellenzéknek soha.

Különben e nyílt levél keltét megelőzőleg Dorosmán, 1892. aug. 14-én, a kis-kundorosmai szabadalvupárt értekezletet tartott,

amelyről fölvetett jegyzőkönyvből közöljük a választási mozgalmakra vonatkozó következő részt:

»Elnök előterjesztésére beható megfontolás tárgyává tétetett, hogy a szabadalvupárt a tápéi kerületben kitűzendő újabb országgyűlési képviselőválasztás alkalmából milyen eljárást kövessen.

Hosszabb tanácskozás után:

A kis-kundorosmai szabadalvupárt egyhangúlag hozott határozattal kijelenti, nehogy a Tápén, f. évi augusztus hó 11-én történt választási eljárás eredménye az ellenzék kijátszására irányuló törekvésnek tulajdonítsák, a kitűzendő újabb választás alkalmából nem állt szabadalvupárti jelöltet abban az esetben, ha a tápéi kerület ellenzéki választói által, akár az Ugron-pártnak szolgáltatandó elégtétellül Győry Elek, akár a függetlenségi és 48-as párt részéről felállítandó más jelölt megválasztásával, pártérdek mellőzésével ugyan, de biztosítottak látja legalább azt a célt, hogy a választókerületet arra méltó és érdemes egyén képviselje a parlamentben.

Miről báró Podmanický Frigyes, Ugron Gábor és Irányi Dániel országgyűlési képviselő urak, pártelnökök, ezen határozat jegyzőkönyvi kivonatának közlésével értesítettnek.

Ime, a dorosmai szabadalvupárt, perfect gvallériával alkalmat nyújtott az Ugron-pártnak, hogy az általános, sőt a győri választásnál is kimaradt kitűnő párttagját, Győry Eleket egyhangú választással bevigye a parlamentbe.

A közigazgatási reform. A belügy-

minisztériumban elkészültek a közigazgatásra vonatkozó következő hét törvényjavaslattal: 1. A megyei közigazgatási tisztviselők. 2. E tisztviselők hatásköre. 3. Az ezekre vonatkozó szolgálati pragmatika és fegyelmi eljárás. 4. A megyék autonómiaja. 5. A megyei közigazgatási bizottságok. 6. A közigazgatási bíróság. 7. A gyámsági és gondnoksági ügyek szabályozása. E javaslatok készítésénél figyelemmel voltak a mult országgyűlés képviselőházi közigazgatási bizottság tárgyalásaira. A főispáni intézmény megmarad. E javaslatok a miniszterelnök hazaérkezése után a minisztertanács elé kerülnek. E javaslatok különben a közigazgatási reformjavaslatoknak csak első sorozata, melyet követni fog a második. Már dolgoznak is az új községi törvényjavaslaton és az új városi törvényjavaslaton. Minde javaslatok egy év elforgása alatt törvényerőre fognak emelkedni.

Az ázsiai vendég.

Általános izgatottság uralkodik ország-szerte. Attól tartunk, hogy a messze keleten dühöngő vérsz, mely akkora pusztításokat tesz az emberekben, hozzánk is eljut és hogy e veszedelmes vendég ellen kellőleg megvédjük magunkat, a városok és községek előjárói a legmesszebb menő intézkedéseket teszik.

Az óvatosság nagyon is helyén való. Nem szabad elmulasztani az óvintézkedések megtételét. Az a járvány, mely ellen a védelem e nagyszabású apparátusa mozgásba hozatik, csak ott pusztít föltartózatlanul, a hol a lakosság a műveltség fatalizmusaival sorsát a magasabb gondviselésre bizza, a nélkül, hogy egy lépést is tenne saját védelmére. És ez a körülmény az oka, hogy a kolera járvány rendszerint keleten utí fel fészket; a honnan kiindul, mert Európában a művelt államok védőintézkedései lehetetlenné teszik a kolera-anyagok gyűjtését és ha ma

még nem vagyunk is abban a helyzetben, hogy a járvány csiráját teljesen kiirtassuk, de a tudomány segítségével annyit már elérünk, hogy terjeszkedését és fellépését féltettségétől minél kisebb körökre szorítsuk.

Ez a tény világosan kitűnik, ha a járványos vidékeket egymással összehasonlítjuk. Mig keleten, Kis-ázsianban és Oroszországban, a műveletlen népek hazájában, a hol a hatóságok a közegészség tekintetében semmiféle kötelességet nem ismernek, a hol az orvosi segély ritkaság, mert csak a vagyonsabb osztály privilégiuma, a ragály kérelhetetlenül pusztít és föltartózatlanul terjed, a legnagyobb áldozatokat követelve útjában: nálunk Európában ellenkezőleg áll a dolog. Már a a kolera bacillus behurcolása ellen is eredményesen védekezünk; de még nagyobb eredménnyel védelemhezjutjuk magunkat a járvány pusztító mérge ellen. Nemcsak azért, mert Koch óta a kolera anyaga ismeretes és a szaktudomány az ellenszerek alkalmazása körül nagy haladást tett, hanem főleg azért is, mert általánosan vált az a tudat, hogy a járvány ellen a legjobb preventív szer a mértékletes ételmód, a gyomor megtérhelése nélkül. Semmi ekszcesszus! ez a kolera-járvány ellen a legbiztosabb preventív intézkedés, s azt hisszük: az a német professzor mondott legokosabban, aki a kolera ellen azt rendelte, hogy aki jól éljen rosszul, és aki rosszul él, azon túl jól éljen.

Ha ez az orvosi rendelés mindenki által foganatosítható volna, bizony nem szedhetné annyi áldozatot a kolera; de fájdalom, nagy a szegénység az európai népek között. A munkás osztály sanyarú nélkülözések között tengeti életét és nem képes életmódja által védelmet kifejteni a kolera ellen. Ezért van főleg ez az osztály annyira kitéve a veszélynek és azért látjuk, hogy a vagyonsabb osztályok közt a járvány aránytalanul kevesebb áldozatot követel.

Erre a körülményre kellene kiterjednie a hatóságok figyelmének, midőn a kolera elleni védekezésről van szó és a hatósági intézkedések közé felvenni azt is, ami az általános nyomor megszüntetésére alkalmas.

Ujdonságok.

Szentes, 1892. augusztus 20.

— **A király születésnapja.** Dicsőségesen uralkodó királyunk, I. Ferenc József születésnapját illően ülte meg a f. hó 18-án városunk is. A középületeken nemzeti színű lobogók lengtek, a római katolikus templomban pedig ünnepi istentisztelet volt déli-csütött, amelyen Ulár István esperes-plebános celebrált és az összes hatóságok résztvettek. Résztvettek ezenkívül az ünnepi istentiszteleten a szentesi tartalékos közös hadseregbeli és honvédsztek is, köztük nem egy diszgyenruhában.

— **Személyi hír.** Csátó Zsigmond dr. alispán Budapestre utazott a Lukács-fürdőben fürdőzni. Tavolléte alatt az alispáni hivatalos teendőket Cicatricis Lajos dr. főjegyző, helyettes alispán intézi el.

— **Lajos napja.** Száműzetésben élő dicső hazánkfia, Kossuth Lajos névnapja lesz a f. hó 25-én, csütörtökön és ezt a napot szűles és hazában, ahol magyar szó hangzik, megünnepeli a magyar évről-évre, akárha egy nagy nemzeti ünnepet. Városunkban szintén ünnepet szoktunk szentelni a nagy száműzött névnapjának és azt hisszük, e szokástól az idén sem térünk el: egyleteink legtöbbje bizonyára most is kegyelettel fogja megtartani Lajos napját.

— **Időjelzés városunkban.** A központi országos meteorológiai intézet az ország nagyobb pósta- és táviróhivatalait, ezek közt a szentesi is időjelző állomással kötötte össze, hogy így a központtól távol eső vidékek

lakóinak is módjukban legyen az időjárásban bekövetkező változásokról eleve értesülést szerezni. Az időjárás jelzés a központtól táviróilag történik és póstahivatalunk naponta délután 4 órákor kapja meg a jelzést, mely a következő napra eső időváltozásról ad hírt.

— **Naggyakorlat Dorosmán.** A jó kunok számára szokatlan látványosság készül. E hó 29-étől szeptember hó 7-ig Dorosma határában fog gyakorlatot tartani az 5-ik gyalogezred összes katonasága. E gyakorlatra feljön a Nagy-Beeskereken állomásozó 3. zászlóalj is. Szeptember 5-én a honvédek a pécsi naggyakorlatokra vonulnak föl.

— **Uj vasút.** Vásárhelyről írja rendez tudósítónk, hogy ott a f. hó 16-án tartott közgyűlés 100 ezer frtot szavazott meg a m a k ó - h ó d m e z ő v á s á r h e l y i vasút törzsrészvényeinek vásárlására. E helyütt említtük meg, hogy ugyancsak a jelzett közgyűlés a s z e g e d - v á s á r h e l y i műút ügyét levette a napirendre, miután a kérdés nem volt kellően előkészítve.

— **Felmentve a gyakorlatok alól.** Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk róla, hogy Cicatricis Lajos dr. megyei főjegyzőt, a közös hadsereg tartalékából a honvédséghez áthelyezve, Jászberénybe hívták be az ideai naggyakorlatokra és hogy a nevezett főjegyző már be is vonult. Azonban — mint hírtünk kiegészíthetjük, — bevonulása után nyomban haza is bocsátották a főjegyzőt, felmentvén őt az ideai gyakorlatok alól.

— **Kánikula.** Ugy tetszett már a mult hó végén és e hó elején, hogy az idénről végképen lemarad a kánikula. Hatalmas záporosók, nagy zivatarok lelehűtötték a levegőt s mert ezen közben nap-napra telt, azt hittük, kisorsul a kánikulai hőség az időből. Azonban, nemcsak az a jó magyar péidabeszéd való, hogy a kutya nem eszi meg a telet. Tökéletesen áll ez a kánikulára is, mely elkésvé bár, de néhány nap óta egész rekkendő, bágyasztó hőséggel rank köszöntött. Az utcák felkavart pora, mintha megannyi tűzben hevített tühegy volna minden atomja, olyan hevesen éget, ahogy a járókelőre esapódik és a gyalogjárók kövezetét mintha frissiben szedték volna ki most a tüzes kemencéből, olyan erős a hőkisugárzása. Ilyenkor, az eliacskósító, rekkendő hőségben, mikor a hőmérő hígánya arnyékban is felszökik 29—30 fokra, érezzük csak igazán az utcák kellő befásításának hiányát, mert ha a kötelező befásításnak előtte behozzuk, legalább a gyalogjárók adnának némi menedéket a nap égető heve ellen mindannyiónknak, akiknek keresztmódja szükségképpen megköveteli az utcán járást-kelést. És ezenfólu a jól befásított terület légköre mindég üdébb kánikulában is, mint a koparé.

— **Meglopták az úton.** Bellér Imre földink, szabómester ugyancsak drágán fizeti meg egy tóvárosi útját. Értésülésünk szerint, a nevezett polgártársunk, itthon eladván házacskaját, a napokban Budapestre rándult fel, hogy ott alkalmazást keressen. Tarcájában állítógaz 400 frt volt. Oda útjában-e, vagy visszajövet, ezt nem sikerült megtudnunk, de tény, hogy a szolnoki pályaudvarban ismeretlen zsebtolvaj kifosztotta Bellér t, ellopva 400 frtját. A károsult nyomban jelentést tett meglopópatásáról a szolnoki rendőrségnek, mely a tettes kinyomozása iránt a legszelebb körü intézkedéseket megtette.

— **Tüz Kisteleken.** Kisteleki levelezőnk értesíti lapunkat, hogy ott tegnapielőtt éjjel özv. Sisaák Györgyének a fő-útcán levő háza ismeretlen okból kigyulladt és földig égett. Szerencse, hogy a tüzet idejekorán észrevették, mert a roppant szárazság és vízhiány következtében végtetessé válhatott volna a tüzeset. Az épület biztosítva volt.

— **Szent István király emlékét** ünnepeljük ma, az első magyar királyét, aki méltan nevezhető e hon igaz alapítójának, mert ő adta meg ez országnak szervezetét, alkotmányát, mely immáron egy évezren át dacol az idők viharával és annyi nehéz küzdelemben, harc és háború viszontagságában a vérkeresztiséget, tüpróbát kiállotta. A törvényhozás, igen helyesen, magyar nemzeti ünnep jelentőségére emelte e napot és a munkaszünetnek szentelt napok sorába emelte. Tisztelni illik a dieső ösöket és önmagát becsülni meg a magyar, mikor a honalapító Szent Istvan király emlékezetének ünnepet szentel minden időkre.

— **Szabadságon.** Járásbiróságunk főnöke, Gaál Sándor kir. járásbiró, a f. hó 20-án kezdi meg 6 hétre terjedő ideai szabadságidejét.

— **Jutalomjáték.** Szintársulatunk egyik komikusa, Szilágyi Dezsőnek a f. hó 24-én, szerdán lesz a jutalomjátéka s ez alkalommal Offenbach mester egy kedves, pajzán operettje, a *Tiz lány és egy férj sem e* s *A házasság politikája* című bohózat kerülnek színre. A jutalmazandó igen elmesélt taláta annak, hogy a közönség figyelmét jutalomjátékára felhívja. Ugyanis bohókás szövegű szelvényeket nyomtatott, melyeken ép annyi üres hely van, hogy a vendéglők pincérei ezeken állithassák ki a közönségük étzamláját. E szelvényeket kiosztja a vendéglői pincérek közt és így a fogyasztó közönség nap-napra, ahányszor a vendéglőben étkezik vagy valamit fogyaszt, figyelemzést kap, hogy mikor lesz a Szilágyi jutalomjátéka. Szilágyi azonban már korábbi íttléte óta kedvence a közönségnek és így azt hisszük, reklám nélkül is telt háza lesz jutalmi előadásának.

ISKOLAI ÉRTESTŐ.

A Szentes városi IV. oszt. polgári leányiskolában a jövő 1892—93. tanév szept. hó 1-ő napján kezdődik. A beiratások szept. hó 1., 2., 3., 4-ik napján d. e. 9—12 óráig történnek a polg. iskola igazgatói irodájában.

A polgári leányiskola I. osztályába szabályszeruen csak oly növendék léphet be:

a) aki életének legalább 9 évét betöltötte és

b) kinek az elemi (nép) iskola IV. osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit vagy elemi iskolai bizonyítvány által, vagy az iskolai előjáróság előtt felvételi vizsgálat útján igazolja.

A polg. leányiskola bármely osztályába felvehető oly tanuló, aki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és az azon osztályban megkívántató előkészültséggel vizsgálat útján bizonyoságot tesz; más polg. iskolából át lépni kívánó növendék bizonyítványára alapján is felvehető. A felvételi, javító- és pótvizsgálatok szept. 5-én d. e. 9—12-ig fognak megtartatni és díjmentesek.

A rendszeres tanítás szept. 6-án veszi kezdetét az isk. fegyvelni és rendtartási szabályok felolvasásával és kellő megmagyarázásával.

A felételre jelentkezőknek szüleik v. gyámjok kíséretében kell megjelenni és magokkal hozniok: keresztlevelet, illetve születési bizonyítványt, oltási- ecstleg újra-oltási

bizonyítványt. Az első osztályba lépők, vagy a más iskolából jövők a megelőző évben végzett tanulmányokról szerzett hiteles iskolai bizonyítványt tartoznak felmutatni, vagy felvételi vizsgálatot tenni.

Tandij egész évre 10 frt, mely két részletben fizetendő: u. m. beiratáskor és febr. 1-én. Beiratási díj 50 kr. Minden növendék tartozik beiratáskor 50 kr. könyvtári díjat fizetni.

A szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudók folyamodhatnak tandíjengedezésért; eziránti kérvényüket a tek. iskolaszékhez címezve, szegénységi- és a megelőző évben végzett tanulmányokról szóló hiteles iskolai bizonyítvánnyal felszerelve, legkésőbb szept. hó 15-ig a polg. isk. igazgatónál nyújtsák be.

Magántanuló az egy évi tandíjon és beiratási díjon kívül a magánvizsga letévesekor 22 frtnyi vizsgadíjat tartoznak fizetni.

Az igazgatóság.

Irodalom.

A jó lap ép oly szükséglete az ember szellemi életének, mint a napi kenyér a testi életnek. A szépirodalmi lapok vetélkednek egymásnak túlszárnyalásban; de a »Képes Családi Lapok«-at egyetlen egy sem tudja legyőzni a versenyben. E lap maga köré gyűjtötte az ország hírneves íróit, azért oly tartalomdús minden száma. A most megjelent 34-ik számban Széchy Dezsőnek »Egy doboz levélpapír« felirattal beszélye érdekesülően van folytatva; Erődy Daniel és Dengi János előbbi a »Növérém halálára« utóbbi »A nő« című verseikkel gyönyörködtek az olvasót. Lauka Gusztáv örök ifjú tolla ragyog a »Rózsá leányban«, míg »Az első találka« című humoros beszély, eleven humorral van megírva. Találunk e számban egy egészségügyi aktuális értekezést is a »Védőoltás a kolera ellen« című cikkben, Guida »Omilta« című érdekes beszélyével, melyet Várnyai Sándor fordított. A heti szemle Kolumbus eleven tollával van megírva, mhicz Jerulnak az érdekes egyvelegek s valósgagos művészi kivitelű képek.

A »Képes Családi Lapok«-at mint az ez idejüleg legterjedtebb, legkeresettebb szépirodalmi lapot mi is a legmelegebben ajánljuk, főleg lapunk női olvasó közönségének figyelmébe. A lap ára: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Megrendelhető: Budapest Nagy-korona utca 20. szám.

Színház.

Két előadással kell ezúttal beszámolnunk: egy jutalomjátékkal és egy operett-premierrel. Amabban a jutalmazott sok tapsot, de kevés »babért« aratott, már t. i. ha a babért anyagi sikernek vesszük; emebben meg nélkülözöttük az előtte való este jutalmazottnak eredeti jóízű humorát, mert — nem működött közre a premieren.

»A falu rossza« minden tekintetben a legkitünőbb népszínműnk. Sem azelőtt, sem azóta chez fogható drámai erejű, költői nyelvezetű, törül metszett magyar alakokkal bővelkedő népszínművet nem írtak, mert maga e népszínmű írója, a fájdalom, oly korán elhunyt Tóth Ede is, későbbi darabjaiban zsáner-alakokat igyekezett teremteni, társadalmi problémákat megoldani, míg e művében, melyben erőteljes élet van, a meghamisítatlan magyar faj minden erénye és fűrfangja jut kifejezésre.

Gonosz Pista, a népszínmű intrikusa olyan alak, amelynek megteremtésében kiváló előszeretettel fáradoztak a legjelesebb magyar jellemkomikusok.

Mikor e remekmű a nemzeti színházban először színre került, Ujházy Ede művészi becsérzettel teremtette meg ez alakot úgy, ahogy azóta Gonosz Pista csaknem min-

den vidéki személyesítője előtt mintaképül lebegett.

És a jutalmazott M i k e y Lajos dicséretére legyen mondva: ő nem halad a kitaposott nyomon. Gonosz Pistája eredeti, önálló felfogásról tanuskodó alakítás, még pedig egyike e kiténő színész legjelesebb alakításainak.

Ezer apró vonást lesett el a nép fiaitól és ezekkel ügyesen ruházta fel Gonoszát, mindvégig zajos derültségben tartva a közönséget.

A darab női zsáneralakja, Finum Rózsai, B á c s k a y Julcsában talált ügyes személyesítőre, míg a többi szereplők közül ki kell még emelnünk K i s s t (Feledi), N a g y K a t i c a t (Boriska), K a r a c s o t (Göndör Sándor), K i s s n é t (Csapóné), N a g y M a r i t (Gonoszné) és L i t z e n m a y e r P o l d i t (Bátki Tercsi).

A tegnapi esti premiér B a r n a I z s ó »F l o r i n d a k i s a s s z o n y e« című operettje.

Az operett zenéje fülbemászó, szövege elég szellemes és mulattató. A címszerepet B á c s k a y Julcsa szokott élénkségével, kitünően játszotta, énekével lelkes tapsra ragdva a közönséget.

Méltó partnerei voltak J u h á s I l o n a (Zanetta), K a r a c s (Lorenzó) K i s s (Sassafra) és D e l l y (Pampinelli); míg a betegségből felépitül S z i l á g y i (Trebucilló) és D e l l y (polgármester) a vig clemet képviselve, a közönség kacagtatásáról gondoskodtak.

Ma, Szent István király ünnepén, díszelőadás lesz a színházban. V á r a d y dr. alkalmi drámai költeménye: »A s z e n t k o r o n a« kerül színre, amely dicsőségesen uralkodó királyunk megkoronáztatásának 25-ik évfordulójakor adatott először a nemzeti színházban.

CSARNOK.

A született feltaláló.

Írta: Bergl Sándor.

Leereszkedő közönséssel toppantott be reggeli 8 órakor Edison Elihu amerikai honpolgár Sir Thomson Haddan szabadalmi irodájába. Az iroda egyike a legjobbaknak és legkeresettebbeknek és Edison Elihu úr egyike a legutolsó klienseknek.

Az irodában a szolgáló porolta az állványokat és asztalokat, kivüle senki sem volt az irodában. De azért Elihu, rendes szokása szerint, méltóságát teljesen beleereszkedett a Thomson úr klienseinek szánt karosszékekbe, épen úgy, mintha legalább is pár ezer dollárt hozott volna a találmánybuvárnak.

Edison Elihu 42 éves férfiú volt, szakál, bajusz és biztos jövő nélkül. Mesterségének a muláktosságot vallotta; tényleg tanult kereskedő, cseleppott vasutas, szolgálatban levő házmester és született lángész és feltaláló volt. — Ez utóbbi mesterségében a legnagyobb tökélyre vitte. Találmányainak számát ő maga sem tudta; de annyit önértzetesen állított mindig, hogy találmányai az emberiség jövő boldogságát hordják méhükben. Lángészét az iparnak egymástól nagyon távol eső térein foglalkoztatta. Találmányai a legváltozósabb ipari cikkeket ölték fel és megtöltötték a bízár képekkel elcsigázott agyát, mintái pedig szűk lakásának minden zeg-zugát. Annnyira vitte a feltalálást, hogy bizony, ha istállója van, még ebbe is csupa új találmányú minta-paripát állított volna.

Mint minden emberi cselekedet, úgy Edison Elihu találmányai is alá voltak vetve holmi földi fogyatkozásoknak. Először semmit sem ért, másodsor a legbizarrabb kategóriába tartoztak, harmadsor pedig azt a szégyent hozták Elihu fejére, hogy miattuk, bölcsek okozjuk New-York összes, számszerint 65 szabadalmi irodájából ki — Edison Elihu a pénztelen feltalálókhoz tartozott, de azért ez — a kiküszöböltetés keserves perceitől eltekintve — nem hervasztotta el viruló reményeit.

Minden reményének, önbizalmának és egész lényének egy támpontja volt a neve. Ezt hangsúlyozta valahányszor egy-egy találmányról beszélt — soha sem beszélt másról. — Ezzel akart imponálni, meg a leborotvált ábrázatával, amilyen a valódi Edisoné is. Csak egyről feledkezett meg. Arról ugyanis, hogy az igazi Edisonnak a neve Tamás, Elihu pedig a feltalálás büvös mesterségében volt Tamás. A villamosságban s a repülésben legtöbbet fáradozott Elihu s a repülés terén nem is kellett kísérletekkel vesződni, mert valahányszor egy-egy szabadalmi irodába ment, mindannyiszor önkéntelenül kísérletezett.

Első találmánya egy ablakkal ellátott esernyő volt, melynek célját az képezte, hogy regényes hajlamú ifjak és lányok esős időben is láthassák a vándorló felhőket. Második terméke épen nem meddő lángészének egy csizmahúzóval összekötött petróleumlámpás, melynek célját nem igen kell magyarázni. A későn hazajövő férj ugyanis csak beleállítja cipőjét a húzóba és a lámpa meggyullad. E találmány különös tekintettel van a pityókás állapotban leledzőkre.

E nyughatatlan fej most már a mosónék tönkretételére fordította erejét, akik neki sok kellemetlenséget okoztak. Feltalált egy 365 finom rétegből készült férfi-inget. A napi használat után le kellett szakítani a felső réteget és az ing ilyetén tisztán leszovalga az esztendő. Szókővekre külön 366 rétegu ingek gyártását vette célba, nehogy a rétegek és napok számának össze nem egyezése miatt kifogásolják találmányát a pedáns amerikaiak.

Valahányszor találmányai értékesítéséhez fogott, mindannyiszor kudarc lett a dolgo vége. Mindegyik találmányára külön részvénytársaságot akart alapítani, de ez sehoggy sem akart sikerülni. A különben vállalkozó szellemű yankeek igen zsuogoriaknak mutatkoztak vele szemben. Lelki szemei előtt őriási számoszlopok állottak, amelyeknek mindig megmaradt az a hibájuk, hogy csak számoszlopok. — Így találgatott fel, így ábrándozott és számolt 15 sovány esztendőn át Elihu, minden évben remélve, hogy a következő lesz az a várt kövér esztendő és minden esztendőn csalódva, hogy ez sem volt az.

Most is a következő »bízto« kövér esztendőn merengett el, midőn belépett az iroda tulajdonosa, Mr. Thomson Haggan. Elihu felállott és jelentőségteljesen pislogott Mr. Thomson felé. De ez a legnagyobb cinizmussal, amilyen csak egy szabadalmi iroda tulajdonostól kitelhetik, azt mondta:

— Tudja, hogy nincs időm, röviden végezzünk.

— Igenis, Sir Thomson, röviden fogok végezni, olyan röviden, amint az ilyen zeniális gondolatnál csak lehetséges.

S avval szemei a lehető legjelentősebb kerekdedségét nyerték; de ez Thomson ura

nem hozta ki flegmájából. Egyet dörmögött s foghegyről szóló csak.

— Folytassa.

Elihu folytatta:

— A legzseniálisabb találmányról lesz most szó, azért különösen figyeljen Mr. Thomson, mert nem tudom, el tudom-e még egyszer mondani.

Elihu ugyanis azt gondolta, hogy minden lánegésnek hirtelen halállal kell kimulnia.

Arról van szó, hogy két igen hasznos dolgot, amelyek eddig külön tettek hasznos szolgálatokat, most egyesítsünk. Nemde, ön is mindég elhagyja a fogpiszkálóját? Lássá, én is így vagyok vele, most sincs nálam (ez igen hihető volt). De az inggomb, az mindig helyén marad. Rendeltesénél fogva ugyanis az inggomb két ellentétes irányban hűző ruhadarab részletnek lyukaiba van helyezve. Nem kell hosszasan magyaráznom, hogy a két ellentétes erő nyugalmat szül s az inggomb mindég helyén marad. Erre alapítom én a találmányt. Az inggomba behelyezük a fogpiszkálót és ezentúl nem lesz oka senkinek sem panaszkodni arról, hogy fogpiszkálóját elvesztette. Azt is elmondom mindjárt, hogy szándékozom értékesíteni. Természetesen, szó sincs arról, hogy ezt a találmányt kiengedjük kezeinkből. Mi ketten, ön Sir Thomson és én Mr. Edison Elihu newyorki lakosok, mi fogjuk ezen rendkívül fontos ipareikkel a világ öt részét ellátni. Szállítani fogjuk Massachussets államtól egészen Tokióig.

És Kamchatkától Kamerunig az emberek mindenütt inggomb-fogpiszkálójával fogják fogaikat ebed után tisztítani és fogpiszkáló-inggombbal fogják inkeiket gombolni. 100,000 dollár tőke biztosan hoz évenként 8000 dollár kamatot. Ekkor megállt s jól megnézte gondolataiban a 8000 dollárt.

Azután folytatta:

— Önnek van pénze, nekem nincs. Nekem van zseniális találmányom, önnek nincs. Adjuk össze a kettőt és 10 év múlva saját vasútnak fogják szállítani a fogpiszkáló-inggombokat. Adja be a világ összes szabadalmi hivatalaihoz a szabadalmi kérvényeket. Egyet mondom még. Ez a zseniális találmány megérdemli, hogy születésekor rögtön megjutalmaztassék. Én — és itt Elihu akadonni kezdett — legszebb jutalomnak tartanám Miss Ellen Thomsonnak, az ön leányának kezét. Itt állók, egy valódi gentleman, adja nekem leányát feleségül.

Mr. Thomson megnyomta a csengeyt. A szolgál bejött, annak intett egyet és Sir Edison Elihu, számos zseniális cikknek a feltalálója, kint volt a folyosón.

— Ez volt az egyetlen szabadalmi iroda New-York-ban, a hova még mehettem és most innen is

Lent a kapu előtt, Mr. Thomson cégtáblája alatt állott meg Mr. Edison Elihu s azon gondolkodott, hogy honnan vegyen úti- költségre való pénzt Washingtonba. Ott vannak még szabadalmi irodák.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Kukorica-termésünk. Az ország különböző vidékeiről érkező hírek szerint a kukorica-termés kilátások, viszonyitva a múlt évi kitünő terméshez, egyáltalában nem jók. A hol még idejében volt eső, ott közép és jóközép-szerű eredményre számítanak, egyebütt azonban mindenütt gyenge és rossz a termés, mivel igen sok szár teljesen meddőn maradt. A múlt évi kukoricatermés egyike volt a legjobbaknak, közel 38 millió métermázsa termett és

az átlagos termés is kat. holdankint megközelítette a 11 métermázst. Normális években terem 6.5-t métermázsa kat. holdankint, az idén mily nagy lehet az átlagos termés, még nem tudhatni, az azonban már tény, hogy a normális átlagot semmi esetre sem fogja meghaladni. A kukoricatermés évről-évre 1891-ig 18—27 millió métermázsa között ingadozott.

A gabonakivitel érdekében. A magyar kir. államvasútat igazgatósága közhírré teszi, hogy az ez évi gabonakivitel idejére, további intézkedésig, az összes befuvarozott gabona- és lisztküldemények közül a Fiuméba, Svájcba és Bajorországba rendelkeztetett első sorban a más külföldi államokra rendelkeztetett pedig másodsorban, soron kívül fogják elszállítani.

Vasúti menetrend.

Budapest—k.-szt.-márton—szentesi vonal.

Budapest—Szentes.

Budapestről indul 8 ó. 25 p. reggel, 9 ó. 30 p. éjjel. Szolnokra érkezik 11 óra 28 perc délelőtt, 12 óra 35 perc éjjel. Szolnokról indul 11 óra 47 perc délelőtt, 3 óra 51 perc éjjel. Szentesre érkezik 4 ó. délután, 8 óra 13 perc reggel.

Szentes—Budapest.

Szentesről indul 5 ó. 35 p. éjjel, 12 óra 05 p. d. u. Szolnokra erk. 9 óra 44 p. d. e., 4 óra 17 p. d. u. Szolnokról indul 11 óra 22 p. d. e., 4 ó. 47 p. d. u. Budapestre érkezik 1 óra 20 p. d. u., 8 óra 40 perc éjjel.

Budapest—félegyháza—csongrádi vonal.

Budapest—Csongrád.

Budapestről indul 8 óra 25 perc reggel, 12 óra 25 perc délután, 2 óra 35 perc délután. Félegyházára érkezik 12 óra 08 perc délután, 4 óra 46 perc délután, 4 óra 56 perc délután. Félegyházáról indul 12 óra 35 perc délután, 5 óra 20 perc délután. Csongrádra érkezik 1 óra 38 perc délután, 6 óra 20 perc este.

Csongrád—Budapest.

Csongrádról indul 9 óra 15 p. délelőtt, 3 óra d. u. Félegyházára érkezik 10 óra 18 perc délelőtt, 4 óra 03 perc délután. Félegyházáról indul 11 óra 01 perc délelőtt, 4 óra 57 perc délután. Budapestre érkezik 1 óra 20 perc délután, 8 óra 50 perc este.

Félegyháza—szegedi vonal.

Félegyháza—Szeged.

Félegyházáról indul (Pusztazsáka, Kistelek, Szatymaz, Dorosma fele) 12 óra 18 perc délután 5 óra 02 perc délután. Szegedre érkezik 1 óra 46 perc délután, 6 óra 57 perc este.

Szeged—Félegyháza.

Szegedről indul (Dorosma, Szatymaz, Kistelek, Pusztazsáka fele) 9 óra 58 perc délelőtt, 3 óra 05 perc délután. Félegyházára érkezik 10 óra 59 perc délelőtt, 4 óra 41 perc délután.

H.-m.-vásárhely—szegedi vonal.

H.-M.-Vásárhely—Szeged.

H.-M.-Vásárhelyről indul 6 óra 46 perc reggel, 4 óra 06 perc délután, 9 óra 08 perc éjjel. Szegedre érkezik 7 óra 55 perc reggel, 4 óra 41 perc délután, 10 óra 30 perc éjjel.

Szeged—H.-M.-Vásárhely.

Szegedről indul 5 óra éjjel, 9 óra 59 perc délelőtt, 6 óra 34 perc este. H.-M.-Vásárhelyre érkezik 6 óra 22 perc reggel, 10 óra 45 perc délelőtt, 7 óra 43 perc este.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő: *Dr. Mátéffy Ferenc*
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi Lajos.*

Üzleti értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására juttatni, hogy **Szenácssy Ferenc kereskedő úrnak a kispiacon (Pacher-féle házban) levő fiók-üzletét átvettem** s azt mindennemű **vas-, fűszer- és festékárúkkal** utjonnan, nagy választékban berendeztem.

Legfőbb törekvésem az leend, hogy igen tisztelt vevőimnek lehetőleg **olcsó árak mellett**, gyorsan és pontosan, mindenkor jó minőségű **árucikkeket szolgáltatassak**, miért is üzletemet a nagyérdemű közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlván, maradtam

Szentesen, 1892. aug. 17.

tisztelettel:

Toncs Gyula,
kereskedő.

3—1

Epilepsia

(nehézkór)

viisszasés nélkül gyógyítható.

Ezerek bizonyítják a tudomány e csudálatos sikerét.

Kimerítő értesítésvi tudakozások, mikhez válaszbélyeg melreklendő, a következő címre kéletnek: 13—5

Office Sanitas, Páris
30, Fauburg Montmartre.

2423. tkv. 1892. szám.

Arverési hirdetmnyi kivonat.

A szentesi kir. járásbírószág mint teletkényvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ehrman N. illés** végrehajtatónak **Magyar Mozes**, mint kiskorú gyermeki gyamja végrehajttat szenedő elleni 1000 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajttat ügyében a szegedi kir. törvénysszék (a szentesi kir. járásbírószág) teruletén levő, Szentes városában fekvő, a szentesi 1974. számú teletkjegyzőkönyvben A. f. 2537. rsz. a. foglalt III. t. 106. népsorsszámú ház és udvarból néh. Magyar Mózesnek Berger Rozáliát illetett háad részre o. ért, az arverést 1469 frt 33 kbrban ezennel megállapított kikialttási árban erendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. évi szeptember hó 22-ik napján d. e. 9 órakor** ezen telettkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikialttási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat vagyis 146 frt 94 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságán előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírószág tkvi hatóságánál 1892. évi június hó 14-ik napján.

G A A L, kir. járásbíró.

SCHLICK

-féle vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT.

Városi iroda és raktár: PODMANIOZKY-UTCA 14. — Fiók-raktár KEREPESI-ÚT 77

Gőz- és járgánycséplő-készületek

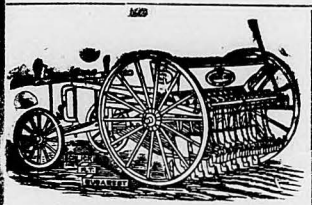
számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasú ekék,
mélyítő- és egyetemes acél-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egy vas ú ekék, talajmivelő-eszközök,
valamint

Schlick-féle szab. HALADAS' sorbavetőgépek.
Takarmánykészítő gépek, daralók, orlómalmok és min-
denemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kevekető
és marokrakó arató-gépek és fűkaszó-gépek, száll-
lító mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

6095. 1892. Csongrádvármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Az 1890. évi I. t.-c. 23. §-a alap-
ján az 1892. évre a vármegyei szám-
vetőség által egybeállított utadó ki-
vetési lajstromok az illető köztség köz-
házánál folyó évi augusztus hó 15-től
bezárólag ugyanezen hó 29-ig terjedő
15 napi közszemlére kitétetnek, miről
az összes adózók oly felhívással érte-
sítettnek, hogy ezen határidőn belül
a hivatalos órák alatt a lajstromokat
megtekinthetik s a sérelmesnek tar-
tott kivetés ellen a vármegyei köz-
igazgatási bizottságnál főlészölhatnak.

Szentesen, 1892. évi augusztus
hó 9-én.

Dr. Cicatricis Lajos,
h. alispán.

3-2

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszertien hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általános ismeretes
házi és puszta.

A gyomorbetegek tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet,
felfújtás, savanyú felbőgös, hasmenés, gyomorfés, felesleges nyálkává-
lasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

Hatásos gyógyezernek bizonyult fejletésénél, a mennyiben ez a gyo-
mortal származott, gyomortulterhetéssel etekkel és italoikkal, glisták, májbajok
és hámorholók-nál.

Émlített bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek**
évek óta kintinoknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizo-
nyítvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utastással
együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrástár:

Török József gyógyszerháza

Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekin-
teni!! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek bur-
kolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával
(C. Brady) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom".

A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók

Kapható: Szentesen Várady Lajos és Kun-Szent-Mártonban
Szilárdi Károly és Remeley Dezső gyógyszerész uraknál.

Feltűnően

kedvező eredmény, elgyengült férfierőnél, a cs. és kir. szabad.
Potentiátor alkalmazása által. Külsőleg észrevehetetlen, minden izgalom
nélküli, ártalmatlan, kellemes gyógyulást biztosít. Előkelő orvos-tanárok
és a meggyógyultak ezreinek meleg orvosi ajánlatai és köszönő iratai.
Postai szétküldés és csomagolás teljes dískrédió mellett.

Altman Károly dr., Bécs, VII. Mariahilferstrasse 70.

20-1 Prospektusok kívánatra díjtalanul és bérmentve küldetnek.

Dük- és tügy-tűzifám

megérkezett és eredeti ölezésben
a Tiszaparton, vagy házhoz szállítva
a legjutányosabb áron kapható.

Akáczfával

pedig folyton szolgálhatok.

Sonnenfeld Sámuel.

Eladó ház.

Balazsovits Norbert főgimnász. ta-
nárnak I. tized 226. számú, telje-
sen jó karban levő háza igen
kedvező fizetési felté-
telek mellett eladó. — Értekez-
hetni a tulajdonossal I. t. 211. sz. a.,
a céhház mellett. 2-2

631.v. 1892. sz.

Árverési hirdetmény.

Alóliirt bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel köz-
hírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírószág
1892. évi 2027. számú végzése következtében
dr. Viragh Lajos ügyvéd által képviselt, Gia
Márton javára, id. Bihari Mátyás szegvári la-
kos ellen 861 frt 88 kr. s jár. erejéig fogana-
tosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt
és 722 frt 50 krra becsült takarékpénztári
részvények, ákacsfák, szalonna, sertések és
házi bútorokból álló ingóságok nyilvános ár-
verésen eladandók.

Mely árverésnek a szentesi kir. jbiro-
ság 4269.1892. számú végzése folytán 861
frt 88 kr. tökékövetelés, ennek 1888. évi szept.
hó 28 napjától járó 6 százalékos kamatai és
eddig összesen 37 frt 45 krrban bíróság már
megállapított költségek erejéig, Szegvaron,
alperes lakásán leendő eszközésére 1892. évi
aug. hó 23. napjának délelőtti 9 órája határ-
időül kitiizetik és ahhoz a venni szándékozók
oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c.
107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés
mellett, a legtöbbit igérőnek becsaron alul
is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1892. évi aug. hó 5-ik
napján.

VÉGH SÁNDOR,
kir. jbirosági végrehajtó.

Héjja Lajosnak

Egy fél cséplőgép-része előnyös
feltételek mellett eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal. 3-3

2317. tkv. 1892. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírószág, mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Szász**
Mária, öz. **Batik Sandorné** végrehajtatónak
Garai Imre végrehajtatást szenvedő elleni 3000
frt tökékövetelés és járulékaí iránti végrehaj-
tási ügyében, a szegedi kir. törvényszék, a
szentesi kir. járásbírószág területén, Szentes
városában fekvő, a szentesi 6. sztjtkben A. 7.
6. rsz. a, foglalt I. tized 8. népsorszámu, 522
nszgül terü városi haz udvar és házból Garai
Imrét illető fele részre, illetve a végrehajtási
törvény 156. §-anal fogva az egész ingatlanra
és minden tartozékaira az árverést 1097 frt-
ban ezenel megállapított kikiáltási árban ei-
rendelte és hogy a fennebb megjelölt ingat-
lan az 1892. évi október hó 6-ik napján cei-
előtt 9 órakor ezen telekönyvi hatóság he-
lyiségében megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alól is eladandó
ni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az inga-
talan becsarának 10 százalékát készpénzben,
vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett
árlólyammal számított és az 1881. évi novem-
ber hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-
miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-
képes értekepapírban letenni, avagy az 1881.
LX. t.-c. 170. §-a értelmében a banatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírószág tkv.
hatóságánál, 1892. évi június hó 6-ik napján.

G A Á L, kir. járásbiró.

Ujdonságok

Tourista-íngek

szövétték, a legjobb
anyagból, egyszintiek
vagy csikósak, széles
kijárló gallérral és két
mell-zsebbel, t el j e s
nagyiszlák, kitiindón ké-
szítve drbja 1 frt 20 kr.

Selyem öv

1 mtr hosszú, 6 cmtr
széles, ezüstözött ket-
tős kigyócsattal, drbja
50 kr.

Tourista-kalap
nemezsből, széles se-
lyemszalaggal és tűzés-
sel, drbja 2 frt.

Tourista-nyakkendő
3 drb. 1 frt.

Utánvétellel küldi:

STORCH EMIL,
Bécs, I. Salzgasse 117. szám.

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A „SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRTERLEGEK

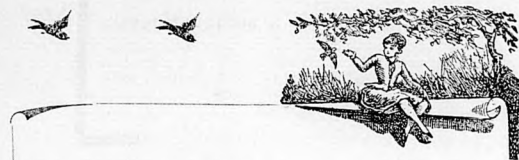
KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Nevezetesen
közönséges — 50 kottól
aranyszegélyű — 1 futóval
fejtől 100 darab

Nevezetesen
Egyeztetési kártyák
idővel kísérlettel

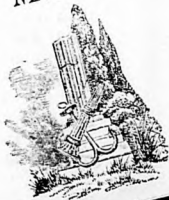
Menyegzői
Báti Meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás

Diszmunkák
több színnyomásban is

GYÁSZJELENTÉSEK

GYÁSZSZEGÉLYŰ
NÉVJEGYEK

RAKTARON:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ-
C Z É D U L Á K
JUTÁNYOS ÁRBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
J E G Y Z E K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

